

Общественно-политическая газета
Ханты-Мансийского автономного округа – Югры

ХАНТЫ ЯСАҢ

www.khanty-yasang.ru

ПЯТНИЦА

21 марта 2014 года

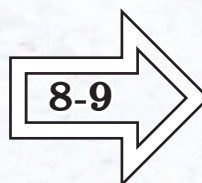
№ 6 (3402)

Основана 1 ноября 1957 года

Касум мўвн 75-мит

вўдєң єх
кәсупсы
мәнәс

Тәм
номерән
лўнтаты

4

Хутыса айлат
шуши єх мәнум
од мәр вєсәт

6

Сєпәслаң кєртәң
хуят сема
питум хәтләд
постәслэ

7

«Торум Маа»
тәхийн Тыләщ
пухиев пәта
поры верәнтсы

10

«Хәтл Най»
ариты тәхи
27 ода йис

13

Вухаль хә йис
пурмәсәт верты
сәмәдн талды

Шуши мирәт совет ләщәтды

Ай кер тылдың 6-митн округ кәщә ләңкәр хә Геннадий Бухтин вәна пелка ювум ёх пида вәйтантагыдәс.

Щәта «Положение о Совете представителей коренных малочисленных народов Севера при Правительстве Ханты-Мансийского автономного округа – Югры» немпи поступсы олаңан путәр мәнәс. Щит верды, ләдн шуши мирәт пәта поступсәт вўты пурайн дыв эвәлттәда арсыр мосты верәт олаңан иньщәсты веритсы. Тәм тәхия кашәң вош муй кәрт эвәлт 21

хуят пириды.

Щи тумпийн тәм вәйтантагыйн вәна пелка ювум ёх тәхия Юрий Григорьевич Кондин вўсы, лўв 65 ола йис.

Юволаңан Г. Бухтин икет па имет еманхәтлңән пәты ям ясәт лупәс па старейшинәт совет хуща рәпитты ёха мойлупсәт мойдәс.

Людмила СПИРЯКОВА

Кәртәта грант вух мәды

Югра мўвев 13 кәрта «Устойчивое развитие сельских поселений» немпи поступсы хўват грант вух мәды.

Щи олаңан округ правительствә мирхот пурайн Югра мўв кәщә не ләңкәр хә Геннадий Бухтин путәртәс.

Лўв ясаңад щирн, мўв хәры рәпата вертәты министр хә Николай Фёдоров мўң хущева юхтум пурайн щи олаңан путәртәс. «13 кәртән вәдты крестьянско-фермерской па хот войт тайты тәхет ёх щи мойлупсы вух

холумтты веритләт, ләдн вер яма тәты», – лупәс Г. Бухтин.

Грант вухәт Кормужиханка, Юбилейной, Спецгородок, Ванзетур, Анева, Никулкина, Катра Катыш, Юмас, Сотник, Иличевка, Ямки, Большой Камень кәртәта мәнләт.

Хәнты ясаңа тулмащтәс Людмила ШУЛЬГИНА

Нәтупсы вухн мәсыт

Тәм ванән ООО «ЛУКОЙЛ-Западная Сибирь» мўв илпи эвәлт питы вуй талты тәхи «Югра дылңуптәты» оса тәхия вет миллион шойт нәтупсы вух мәс.

Щи вухәт оса тәхи ёхн шуши мир арсыр мирхотәт, еманхәтләт па па мосты верәт ләщәтты пәта тәруптадыт.

«ЛУКОЙЛ» тәхи ёх па «Югра дылңуптәты» тәхи хуятәт хўвн ләхсәңа рәпитләт. 2010-мит олд вўш эвәлт нефтяникәтар-

сыр мосты верәт пәта 25 миллион шойт вух шуши мир оса тәхия мәсәт.

ООО «ЛУКОЙЛ-Западная Сибирь» тәхи хәншум щирн Хәнты ясаңа тулмащтәс Надежда ИЛЬИНА

Округ дума рәпитты олңитты вўш эвәлт 20 тәда йил. Щит пәта тәм тылдың 18-митн Ёмвошн РИЦ «Югра» хуща дума кәщә ләңкәр хәйңән Сергей Дятярев па Александр Сальников пида вәйтантагый верәнтсы. Айкеләт әкәтты ёхн дывн дума рәпата олаңән иньщәсыйт.

20 олд постагәт

С. Дятярев лупәс, мәнум олаң мәр дума ёх йилуп щирн рәпитты вәндсәт. Мет олаңән депутатәт сыры вәлум округ законәт ямсыева нухвантсәт па әхәтщитәт федеральной поступсәт щирн ләщәтсыйт.

А. Сальников ясәт щирн тәмхәтлд олд мәр Югра дума хуши 300-кем йилуп поступсы вўды муй па йилпатды. Мет вулаң вўюм поступсы,

щит Югра Устав непек. Мет давәрта па 2008-2009-мит олаңтн, экономической кризис пурайн, округ бюджет олаңән поступсы вўты вәс.

Вән кер тылдың 3-мит хәтлән депутатәт округ Дума еманхәтлд постәты питләт. Ёмвоша арсыр тәхет эвәлт мойң ёх юхәтләт па вулаң мирхот верды.

Надежда ВАХ

Тәта мосванән ай кер тылдың 12-мит хәтәдн Ёмвошн Югра мўв Роспотребнадзор кәщә ләңкәр не Инна Кудрявцева пирәщ па кәши-мәш тайты хәннехуятәт пида вәйтантагый верәс.

Роспотребнадзор олаңән айкеләт верәс

Ияха әктәшум хуятәт елпийн лўв тәмиты лупәс:

– Роспотребнадзор рәпитты тәхев Рознина 72 вош хўдыйн вәд. Мўң хущева вәдты хәннехуятәт Россия луватн сыр-сыр летутәт муй пурмәсәт ләтты щирәт арталәдәт. Кашәң хәннехә веритд вевтама ювўм пурмәс муй летут ләтты. Щимәщ верәт ямсыева тўңмәтты пәта Югра Роспотребнадзор тәхев арсыр хуятәт нўшайт арталәд па тәса ләщәтл. Мўң нывремлўв арсыр колледжәтн па университетәтн тәм йисн вәндтыйлман вәдләт. Ләдн дыв вешкәта ат вәндтәсыйт па яма ат тайсыйт, щи олаңән нын ищи тәм тәхийн арсыр нәтупсы щирәт мущәтты веритләты. Щит, рўщ щирн ки лупты, образовательной услуга верәт. Машинайн ки яңхлўв, щит тывелт-тухелт яңхты щирәт. Хәлум олд мәр

мўвтед мирәт вәдты-ходты ёх потребителят еманхәтлд ай кер тылдың 15-мит хәтәдн иса порилады. Шәлта арсыр банкәт эвәлт вух союмная вўты олаңән ищи мўң хущева рәпитты хуятәт сыр-сыр верәт тўңматсәт. Юхи хәшум олд интернет па сотовой телефон вер ямәдты питлўв. Вантә, кашәң хәннехә тәм йисн тәмәщ ут тайл. Ин мўң арсыр анкетайт нынәна ортсўв, ләдн нын веритсәты мўңева щимәщ айкеләт тәты, муй щирн сыр-сыр телефонной компанияйт әд хуятәт пида рәпитләт.

Тәм олд Москва вошн щит пәта хәлум сотовой компания кәщайт мўң Роспотребнадзор ёхлўв пида вәйтантагыйдсәт па арсыр әд хәннехә нўшайт тўңщирәңа ямәлтсәт. Мўң нынәна иса нәтты питлўв!

Владимир НОСКИН

Округ правительства мирхот

Ай кер тылдьащ 14-митн округ правительства мирхотн 13 вер нух вантсы.

Мет сыры округ кэща не Н. Комарова лупас, ай кер тылдьащ 12-митн Россия президент В. Путин госдума «Об основах общественного контроля в Российской Федерации» немпи поступсы тэс. Ши унтасн нух вантты питлы, муй ширн кэщайт рэпитлэт, муй ам ут верлэт. Округ кэща яснэт ширн, ин щиты немасыя эх уша верлэт, муй ширн ЖКХ тэхет

рэпитлэт.

Мирхот пурайн путэртсы, там одн округевн 1,4 миллиард шойт вух йилуп ширн лекшитты вера манд. Ши вухэт эвэлт 163 миллион мултас шойт федеральной бюджет эвэлт, 1 миллиард 269 миллион шойт вух – округ бюджет эвэлт. Щиты 8 мултас шурас хуят лекшитты веритлэт.

Людмила СПИРЯКОВА

Хотат омасты вера аршак вух мады

Округ губернатор не Н. Комарова социально-экономической развитие верат тэты комиссия эх мирхота айтас. Тамхатл дыв инвестиционной поступсэт оланан путэртсат. Там 2014-мит ол мар там поступсы хуват хотат омасты вера 17 миллиард 300 миллион шойт вух манд.

Там поступсы хуват там одн 159 хот омасы. Ай кер тылдьащ 1-мит вэнтты 4 миллиард шойт субсидия вух худна ан ортсы. Ши вер тывас, хуты тэса уша ан версы, муй арат вух арсыр хотат омасты паты мосл.

Мирхотн уша йис, там ол кат тылдьащ мар 44 шурас квадратной метра вэлты хот омасы, ши кутн хэ

шурас квадратной метра – щит ханнехэйт дыв саттэла омасы.

Ши тумпийн мирхотн Нижневартонской ГРЭС хуца хэлмит энергоблок омасты вер оланан путэртсы. Мосан, вэн кер тылдьащ 1-мит хатл вүш эвэлт ши тахи нуви тут маты питл.

Ханты ясаңа тулмащтас Людмила ЛОНГОРОВА

Губернатор мойлупсэт

Тата мосванан Междуреченской вошан Кондинской районан мет яма касты спортсменат па дывел вэндтум хуятат мойлдасыйт.

Емвош округ кэща не Наталья Комарова путэртас, кашаң тыв юхтум ханнехэ вэйтлэдэ, муй ширн давэрт арсыр кэсупсэтн касты па нух питты. Лүв касты ханнехуятата ям вүща ясаң китас па партас дывела, лэдн елды ищиты самана кашаң вер ат лэщатсат па Югра мўев кэсупсы верат эраңащомана ат тайсат.

Щалта Емвош округ кэща не лупас, Кондинской район – щит мет нум мўв педа вэлты мўв. Щит пата лүв Сочи воша вананшак вэл. Мосан, щит пата талта ар ям спортсмен тывас па дыв хулыева арсыр вэн мўвтел мир кэсупсэтн вэсат па кэсат. Ши юпийн Губернатор не путэртас: «Вэн кер тылдьащ олаң хатлэтн Сочи вош Олимпиада

Поступсийн атэлт шуши мир общинайт хуца рэпитты эха хотат маты оланан ханшсы. Ши оланан округ губернатор не лупас, хан Кондинской район Шугур пуналдн вэлты «Карым» немпи общинная янхас.

Там тахи кэща Е. Вахрушев мойнэха аляс, муй ширн па муйсар хотн лыв рэпитлэт. Община 84 гектарарат мўвтэйл, щатаян хуят вэл. Лыв 11 тахийн вой, хўд велпасладат. Тэнял дыв кат тонна арат летут лэщатсат.

Округ кэща не йилуп «Социально-экономическое развитие малочисленных народов Севера» немпи поступсы оланан ай тэс. Щата нэтпосэт оланан ханшман. Ин шуши ханнехэ мотор, «Буран» муй пасырмосты вэн пурмасат и миллион

шойт тын вэнтты лэтл ки, лүведа 75 процент арат вух юхды мады.

Е. Вахрушев эвэлт уша йис, дыв хуцеда интернет антэм. Щит паты округ кэща не компьютер па спутник ут лэтты паты дывела сертификат неспек мойлдас.

Сотовой карты кел рэпитты паты немасыя портативной вышка омасты мосл, ши вер губернатор не информациионной технологияйт департамент кэща ланкар хэя Юрия Торгашина тэты партас.

Округ кэща не Н. Комарова рэпата верат тэты департамент эха мешан мира немасыя рэпата тэхет ан лэщатты па ан маты пата кэщайта вэн штраф вух пунты партас.

Щиты 5-10 шурас шойт эвэлт катсот шурас вэнтты штраф вух верты. Ши оланан Н. Комарова мешан эх верат тэты совет эх мирхот пурайн путэртас.

Мирхот пурайн округ губернатор не амтаңа лупас, хуты Паралимпийской кэсупсийн Россия мўев мешан эх мет яма кэсат.

Щитумпийн лупас, там Культура одн мешан эх паты щиты верты мосл, лэдн дыв арсыр культу-

ра хотата, еманхатлэла янхты атверитсат. Интэп 60 процент арат культура хотатн иса немасыя мешан эх паты мулды верман вэл.

Мирхотн мешан эха рэпата маты вер оланан путэр манас. Тэнял 2000 мешан хуятат эвэлт тэп 960 хуят рэпата вэйтсат. Тэнял тэп 48 процент арат кэщайт кэши-мэш тайты хуятат паты вэлты рэпата оланан ханшсат.

Ханты ясаңа тулмащтас Людмила ШУЛЬГИНА

эвэлт мўн касты эхлүв юхиюхатлэтпанын хуца на, Конда мўва, мойлэты янхлэт. Нын веритлэты дывел иньщасты, муй ширн лыв кэсат па мата ширн нух питсат».

Юволанан кэща не нявремат касты ширата вэндтэты хэ Андрей Дубровский «Отличник физической культуры и спорта Российской Федерации» мевалд посн катлуптаслэ. Вантэ, тамхэ 20 мултас ол мар Кондинской районан вэлпа шеңк яма айлат эх сыр-сыр

кэсупсы ширата вэндтэд. Итэх лүв вэндтум эхлад Россия луватн кэсат па нух питсат. Тамхатл мет ям касты хэя Кондинской район эвэлт Сергей Устюгов вэл па мет ям касты ширн вэндтэты хуята – Иван Брагин. Тэнял ол район эвэлт кэсупсэтн вэлум эх 192 мевалд посат округан, областан па Россиян холумтсат.

Емвош округ кэща не пресс-служба ширн ханты ясаңа тулмащтас Владимир ЕНОВ

Хутыса айлат шуши ёх мәнум олд мәр вәсәт

Ай кер тылăщ олаңмит хәтлән Ёмвошн айлат шуши ёх әктәшийдсәт. Дыв путәртсәт 2013-мит одн мәнум верәт олаңан.

Шуши мир айлат ёх тәхи кәщә не **Надежда Молданова** ясаң тәс, муйсәр мирхотәт дыв олд мәр ләщәтсәт. Айлат хуятәт мәнум олдн «Северная гостиная» мирхотән шуши мир нумсәң па вулаң хуятәт пила вәтәңа йисәт, мосты верәтолаңан иньщәссәт. Шит вулаң боксер Руслан Проводников, хәнты мир поэтесса Мария Волдина, шуши мир ученой Евдокия Немысова, айлат филологической наукайт кандидат Людмила Спирякова па па ёх.

Айлат шуши ёх интәм рәт ясаң вәндтәты шир тәйдәт. «Клуб любителей родного языка» тәхийн

дыведшуши мирученой Евдокия Немысова, Валентина Соловар па Зоя Рябчикова вәндтәләт.

Мәнум олдн ши айлат хуятәт, хуйтат хәнты муй вухаль пурмәсәт ёнтты ләңхаләт, Мария Сергеевна Меровайн па Галина Сергеевна Молдановайн тәса ёнтәсты вәндтәсыйт. Олнәлдн дыв ухшамәт ёнтсәт, интәм ернасәт ёнтты вәндтәыйләт.

Лыпәт тылăщн Нуви сәңхум район Ваньщавәт кәртән айлат шуши ёх «Молодежный форум» верәнтсәт. Щәта ар айлат хәнты хуят ияха әктәшийдсәт па вәдты нўшайт тўңматсәт. Тәм олдн щимәщ мирхот

Сүмәтвош район Тәк кәртән верты ләңхаләт.

Щәдта мәнум лўңан Нижневартовской районән шеңк ар вәнт тўтн лесы. Вантә, ши тәхет хўват вўлэт яңхты ки питләт, кўрдад мөшәңа йиләт. Шит пәты айлат ёх Айпинәт вәнт шушета яңхсәт па щәта вәнтән ид питум юхәт шәпи евәтсәт, вәнт шушетн вәдман айлат хуятәт хәнты мир вәдупсы уша павәтсәт.

Вурна хәтл па па шуши мир емаңхәтләтн айлат ёх кашәң олд шуши мир кәсупсәт ләщәтләт. Мәнум олдн Ёмвош районән Кедровый кәртән щимәщ кәсупсәт версәт.

Ван хәтлуп тылăщн айлат ёх Ёмвошн тынщәң верты хәр ләщәтсәт. Дывед тынщәң верты вәндтәс Нуви сәңхум район Касум кәртән вәдты ики, Россия мўв народной мастер, хәнты хә Яков Тарлин.

Хәнты пух **Виктор Банк** мирхотн ясаң тәс, молодежной организациян ар арәң-якәң айлат хуят вәд, дыв арсыр фестиваләтн, кәсупсәтн па мўв ёх пила кәсләт. Мәнум олдн щимәщ кәсупсыйн нух питсәт па 100 шураң шойтән мойдәсыйт.

Айлат шуши мир тәхийн вәдты не Алла **Иштимирова-Посохова** мойң хуятәта путәртәс, мәнум олдн Финляндия

мўвн Хельсинки вошн мўвтел айлат ёх пәты финно-угорской конференция мәнәс. МАФУН (молодежная организация финно-угорских народов) хуши арсыр финно-угорской мўвәтн вәдты 18 айлат ёх тәхи лүңсәт. Мәнум олдн дыв кәсупсы ләщәтсәт – «Культурные столицы финно-угорского мира». Айлат хуятлўв щив Русскинская кәрт, Мосум па Касум мўвңан пирисәт. Тәп ши кәсупсыйн Удмуртской кәрт нух питәс. Елды щимәщ кәсупсы па питл, дыв ләңхаләт па кәртәт олаңан непекәт щив китты.

Молодежный парламент Югры кәщә хә **Константин Репин** мирхотн ясаң тәс, дыв шуши айлат ёх тәхи пила соглашение непек хәншты ләңхаләт, ләдн елды ияха арсыр мирхотәт ләщәтты. «Югра – бесконечный драйв» экспедицияйн дыв шуши мир вәдты арсыр кәртәт, вәнт шушет хўват, Народная немпи репа яңхты питләт.

Шуши айлат мир тәхи кәщә не Н. Молданова мәнум олдн арсыр мирхотәт ләщәтты хуятәта ишәк непекәт мойдәс, ләдн дыв елды ищиты рәт мир вәдупсы нух алумты шир ат тәйсәт. **Надежда НОВЬЮХОВА**

«Щартаң хә әш» немпи диск етәс

Тәм одн Ас хәдты тыдәшн Екатеринбург вошн «Н-Ural» этно-рок группа ёх «Щартаң хә әш» немпи диск есәдсәт.

Хәлум од мәр хәнты, вухаль па рүщ яснәтн 8 ар хәншы. Щитәт хәнты па вухаль йис арәт, Андрей Ангашупов, Сергей Кондыгин па Прокопий Салтыков хәншум утат эвәлт тәм йис пура

арәт версийт. Татьяна Волдина, Наталья Крюкова нәтупсы унтасн альбомән Андрей Ангашупов хәншум «Шануш пох» ар тывәс. Ямал мұв эвәлт «Ас хорам нә» немпи ансамбль неңәт

«Осхул ар» па «Акем ар» тәсәт. «Н-Ural» ёха Зоя Дмитриевна Озелова па дүв эвед Ольга хәнты арәт пида киника мойдәснән. Щит эвәлт дыв итәх хәнты мир арәт йилуп ширн верләт.

Тәм дискән олаңмит ар – щит нганасанской щарты хә Дельсюмяк Костерин пәты хәншы.

Финно-угорской мир верәт хұват финской комитет па «Финно-угорский культурный центр Российской Федерации» ёх вухн нәтсәт тәм диск есәдты.

**Хәнты ясаңа
тулмащтәс
Людмила СПИРЯКОВА**

Верәнтты ёх олаңән путәр тәс

Тәта мосванән, ропхәң күрк тыдәш юхи хәщум хәтәдн, Сәрханл вош историко-культурной тәхи кәщә хә Антон Окулов пида вәйтантийдсум па путремәсум, муй ширн шуши мир вәлупсы щирәт едды тәты вер дыв ләщәтләт.

Айлат рүщ кәщә хә яснәдтәмиты олцитсәдә:

– Ма яңкем од мәр шуши мирәт тәхи, хута хәнтәт па вухалыт сыр-сыр культура верәт нух адумләт, пида рәпитлүм. Щи хұват күт шуши ёхлүв, ма щиремән, иса вещь-ката па сәмәна кашәң вер дәщәтсәт. Муй арат увәс мир емәңхәтл, ар-сыр пурмәсәң па хурасәң дәмәтсүхәң ванлтупсәт, сыр-сыр әмәщ якты-ариты хотәт шуши мир тәхийн рәпитты хәннехуятәт Сәрханл вошевн вәдты хуятәта па округев дуваттын, тыведт-тухелт яңхман, дыв немасыя ванлтәсәт па версәт. Мұң хущева увәс мирәт вәдты-ходты щирәт па рәтәсәд яма вәйтты хәнтәт па вухалыт хұв вұш эвәлт иса рәпитләт. Щи арат од мәр дыв тўңширәңа верәнтты тәта вәндсәт. Хә ёхлүв юх, дүв па тунты эвәлт арсыр пурмәсәт верләт, неңдүв шеңк тәса па хурамәңа сыр-сыр шуши мир дәмәтсүхәт хұл сух, нюки, щәцкан, нәй па пўнәң сүхәт эвәлт әнтты веритләт. Щи вер тумпийн, шуши мир тәхи

хот йитн немасыя хәнтәт па вухалыт дәмәтсүхәң па пурмәсәң ванлтупсы версүв. Пура-пураин щив вошәң ёхлүв, ашколайн вәндтәйдты нявремәт яңхләт. Дыв щи сүхәт муй пурмәсәт пәда әмәщлүман ванлтәт па уша павәтләт, муй ширн йис вұшәтн тәм увәс мұвн хәннехуятәт вәсәт.

– Антон Александрович, нәң щирәнән, мұң шуши мир тәхев хуши рәпитты хуятәт вера ар унтас хәнтәт па вухалыт культура нух алумты пәта сыры олаңн па тәмхәтл ищиты тўңширәңа верләт?

– Шуши мир культура хотән вәдты ёх әнтә тәп арсыр пурмәсәт верләт муй дәмәтсүхәт әнтләт, дыв, ма нәмәстемән, хәнты па вухаль мирнән вәлупсы щирәт па верәт арсыр хуятәта ямсыева ванлтәләт па щи олаңән округев дуватн яңхты пураин ищиты сыр-сыр айкеләт тәләт. Мұң хущева Европа па хон пелкәт эвәлт арсыр мойң хуятәт патыв яңхләт. Тәта мосванән Дания мұв эвәлт хәннехуятәт юхтәйдсәт. Дыведа әмәщ вәс вант-

ты, хуты вән вош күтүпн шуши мирлүв нюки хот омәссәт па дыв вәдты-ходты щирләд олаңән хурасәң айкеләт версәт. Щитумпийн, мұңтәта «Ас не» немпи якты-ариты хот тәйлүв. Мұң хуятлүв арсыремәңхәтләт пураин шуши мирякәт ванлтәләт па хурамәң арәт ариләт. Мосл лупты хәнты па вухаль ёхлүв тәм йисн тәп культураед ямсыева альтәд пәта сыр-сыр вошәң мирәтн шеңк яма па мосман тәйты пит-сийт.

– Муйсар емәңхәтләт нын тәта верләты?

– Тәта кашәң од Вұрңа хәтл, ай хопәң кәсупсәт верлүв. Тәм ванән Тыдәщ поры мет олаң

пұш дәщәтсүв. Щит, ма щиремән, яма щи тывәс. Вантә, щи емәңхәтл дәщәтмев пураин тыв соткем хәннехә вошәң мирәв эвәлт юхтәс па вантәс, хутыса арсыр порыләты щирәт щи щосн мәнсәт. Сәрханл вошевн тәмәщ шуши мир тәп и тәхи вәд па рәпитл. Щит пәта тәп тәта кашәң хуят хәнтәт па вухалыт культура щирәт, дәмәтсүхәт па пурмәсәт вантты веритл. Ма нәмәстемән, мұң хущева рәпитты хәннехуятәт вера мосты рәпатайт дыв рәт мирләд па па мирәт пәта ямсыева ләщәтләт.

Владимир ЕНОВ
Хурн: А.А. Окулов

Сәпәсдан кәртәң хуят

Кашаң хәннехә ям вердад па па хуята нәттәл пәты мирн иса нәмды. Ай кер тыдәшн хәтмит хәтәдн хәнты хә Юрий Григорьевич Кондин 65 од постәс. Лүв Ёмвошн хүв вүш эвәлт вәд па иса шуши мир күтн яма вәйтды.

Юрий Григорьевич имиед пида ияха 40 од и нумәсн вәлдәңән. Любовь Иосифовна Приуральской район Катравош кәртән сема питәс па енмәс. Дын Пуднават вошн вәндтәйлдәңән па Ёмвошн ар од рыбокомбинатн рәпитсәңән. Тәм ванән хотомәссәңән, мүв хәр тәйлдәңән. Вән шүняң хотәң мир енмәлтсәңән. Интәм нявремдал худыева рәпитләт. Наташа эвән вән лекара йис па Ёмвошн вәд. Вән пухән хәдүм пух па и ай эвие енмәлтәд. Кәт пухнадан дын пидана вәлдәңән, имене худна ән йисәңән. Кәт Костя хилыеңән ванкүтды аңкаңкеда па аңшәщәда нәтләңән. Любовь Иосифовна ешлад кеши ән омәсд, лүв иса пурайн хотәң ехлад пәта ентәсл, детут кавәртәд, Лаңәд пусәд па пеләкән картәпка тумпийн хәрән воньшумутәт, салатшира деты утәт енмәлтләңән. Тови вүш эвәлт па сүс вәнты дын шәта капәртләңән. Юрий Григорьевич пүхлад ай пура вүш эвәлт вой-хүд еша

павәтләт па хәр тәхийн хошум йиңк кавәртләт, пәсәң пида хүд шаритләт.

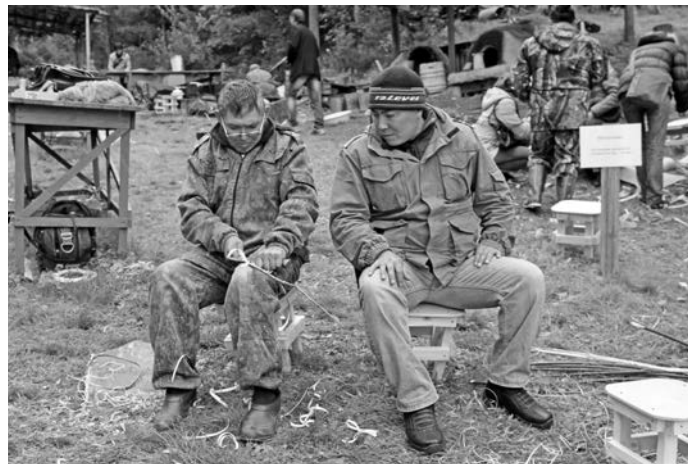
Тәм хуятәв хәт одн әшколая мәсы, 9 од луваттәйн әңкиды хәщәс. Лүв лапәт класс юпийн рәпитты однитәс. Айлат хә иса пурайн ащәда нәтәс. Дын вой-хүд павәтсәңән, вәдпәсләты пурмәсәт ләщәтсәңән. Еша вәс ащиед әнтәма йис. Юрий Пуднават воша сонтумәс, вантә, шәта рулевой моториста вәндтыләс. 1971-мит олән Ёмвоша юхтәс, 22 тәд рыбокомбинатн рәпитәс.

Юрий Григорьевич ар пүш ишәкты непека́тн мийлясы, вухән ортыйдсы па тынаң мойлупсыйн катлупты йдсы. Шитумпийн хүв мәр яма рәпитмал пәты Почетной сохәд хуши хурд нух верман вәс. Тәм рәпитты хот эвәлт кәт пүш вошәң депутата пирийдсы. Шитоләтн мира арсыр верәт нух түңматты нәтәс.

Әхәт шитә тәхи ләп тәхәрсы. Хән увәс миркомитет пүншсы, лүв шәта рәпитты питәс, шәдта рүтыщәты мәнәс.

Хураңән С.Ромбандсева вүс

Юрий Кондин и тәхийн омәсты ән веритәд, ванкүтды арсыр мирхотәта вохантды. Лүв ай пурайн вән хуятәт пелы вантман вәндәс ай хоп юх эвәлт сохләт воңхитты па нохәр дерн шитәт ияха пүштәты па ентты. Лүв йис хәнты верәт иса нумәсн тәйләдә. Мосты артән шитәт әха вантәлдәпапутәртләдә. Интәм Ёмвошн ванкүтды емәңхәтләт мәнләт па

вәна ювум хуят шив иса вохәнтды. Тәмәщ хәннехә унтасн йис верәт елды па хүв мәр вәдты питләт.

Юрий Григорьевич, мүң, газетайн рәпитты ех, хотәң па рәт хуятлән вүща ясаң китлүв. Кәшидымәшды, шүняңа елды яма вәда. Нявремданән па хилыданән мосман ат тәйлдйин.

Раиса РЕШЕТНИКОВА

В. Печуркина вүжюм хүр

Тылӑщ пухиев пӑта поры верӑнтсы

Ёмвошн тӑм ванӑн «Тылӑщ поры» емӑҗхӑтл верӑнтсы. Тӑм товийн тӑмӑш емӑҗхӑтл няд пӑш лӑщӑтсы. Етн пелка йӑлуп тылӑщ етты поры верты пӑта «Торум Маа» пурмӑсӑт шавиты па ванлтӑты тӑхийн вошӑн мир ӑктӑшты питсӑт. Пӑшӑс ова лунты тӑхийн мойҗ ӗх ещӑлт хӑнты именеӑн етсӑнӑн па юхтум хуятӑта ям вӑшца ясӑт лупсӑнӑн па мойлупсы мӑсӑнӑн. Мойҗ ӗх па арсыр еплӑҗ детутӑт тӑсӑт.

Щӑлта юхтум мойҗ ӗх нух репа мӑнсӑт па щӑта Ас-угорской театр айлат хуятӑт «Тылӑщ поры» олаӑн йис путӑр ванлтӑсӑт.

«Щипутӑрширхӑнты Хӑтл Най па Тылӑщ пухие йис рӑт эвӑлт хӑннехуятӑта вӑсӑт. Лын именеӑ-икеӑа вӑсӑн. Щӑлта Хӑтл имие па ими пида тылщел кӑтна талты питсӑнӑн па ин тылщиел кӑтна ши мӑншӑсӑлӑн. Хӑтл Най сӑмлы тылӑщ пелӑк ӗша адемӑслӑ. Ши пелӑк эвӑлт лӑв ныврем верӑс. Ин нывремиел лӑв енмалдӑлӑ-енмалдӑлӑ, щитл вӑна йил, хӑлум атл-хӑтл мӑр вӑн хуятӑта вӑл па па ши ай ныврема ювемӑл. Щитл енмӑлтман иса щомлы питӑс, ӗрдиса хулӑс. Кӑрл нух алумты щирл ӑнтӑм, ӗшл нух алумты щирл ӑнтӑм. Ши тылӑщ пелкал эвӑлт еҗта пул верӑс па тӑруманухвущкӑслӑ: «Ма щирем ӑнтӑм. Тӑрумн ат енмӑлдыйн». Ин еҗта пу-

лье тылӑща ши йис. Ши вӑш эвӑлт тылщев вӑна па ая ювӑнтӑл».

Щийис путӑрванлтӑты пурайн мойҗ ӗх тӑвум еплӑҗ детутӑт ияха ӑкӑтсыйт. Щӑлта вӑна пелка ювум имет па икет лоньщ пӑсан лӑщӑтсӑт, ӑктум детутлад ши пӑсан ӗхтыя порыдӑты омсӑдсӑт. Порессмед юпийн шив юхтум мойҗ хуятӑта еплӑҗ пулыет мӑсӑт.

Ши юпийн па культура департамент кӑща не Надежда Казначеева йис верӑт давӑлман тӑйты вӑна пелка ювум хуятӑта мойлупсӑт мӑс. Нуви сӑнхум вош эвӑлт юхтум не Маргарита Рябова ушхуль ар арийс.

Ӕхӑт па мойҗ мир худыева содамӑт дety па хӑлӑҗ па воньшумутӑҗ еплӑҗ нянь пида каврум шай яньшты вохсыйт.

Надежда
ВАХ

Касум мўвн 75-мит вўдең

Ай кер тыдәш олаңмит хәтәдн Нуви сәңхум район Касум мўвн вәдты мир вўдең ех 75-мит емәңхәтл постәсәт.

Аләңсәты йилпа пўншум пурмәс әкәтты па шавиты хот пўңадн доньшәң хәрн хәлүм юрн хот омәссы. Тәта Нуви сәңхум районән вәдты хәннехуятәт увәс мир арсыр детутәт па пурмәсәт тыныты пәты ләшәтты пиньшасәт. Ши күтн Касум мўв Амня юханән вўдең ех кәсты шира айдтыева әктәшты питсәт.

Емәңхәтл однитум пурин Нуви сәңхум район кәща ики **С.П. Маненков** мир ешалт лупәс: «Вўща вәдәты, Касум мўвн вәдты тынәң мир! Шеңк ям, хуты мўң тәмхәтл вәнты увәс мир йис верәт шавиман тәйдалүв. Касумнвўдең ех 75-митпўш кәсты питләт. Югра мўв правительствә кәща ех па мўңар әрпундүв, ләдн кашәң ол вўдең ташәт тәп вәна ат йисәт. Хәлүм ол мәр вўдең ташәт кәт шураәскем арагтыя вәна енумсәт. Ияха пунты ки интәм вўды компани-яйт па юкан войт тәйты

хуятәт ветхушьяңкем шураәс вўды лавәдләт. Тәп дыв ям рәпатаед ун-тасн мўң мўвевн аршәк вўды вәл, тәп дыв әрдәлн увәс мир йис верәт едды вәдләт. Ма арсыр тәхетн вәсум – мет епләң вўды нюхи тәп Касум мўвн дety рәхл. Шит пәты вўды лавәлты ехлүва вән пәмәшипа яснәт путәртлүв. Кәсупсийн па мет әрәң хәннехә нух атпитл. Тәләңеш патәдән кўр, нынәна!»

Ши юпийн вўды лавәлты вер едды тәты пәты С. Маненков оленеводческой компанияя ветсот шураәс шойт вух мойләс.

Вошәң кәща не **А.Х. Назырова** иши вўща яснәт пугәртәс: «75-мит пўш Касум мўвн хурамәң емәңхәтл ләшәтлүв, ләдн мет апрәң па әрәң вўдең хәннехә олаңән уша павәтты. Югра мўв хўваттыйн тәп Касум мўвн вўды лавәлты верәт мет така мәнләт. Кашәң ол мўңхушева шураәс мултәс хәннехә мойна юхтыйл, ләдн сыстам па епләң вўды нюхи дety. Шит пәты вўдең ехлүва хўв йис, хўв нәпәт ләңхәлүв, вантә, тәп нын әрдәнән йис хуятлүв верәт едды вәдләт».

Округев хўваттыйн мўв-авәт, вой-хўл тәйты верәт тәты департамент тәхийн рәпитты не **Т.П. Колегова** вўща яснәт юпийнитәхвўдылавадты хуята ишак непекәт мойләс.

Едды округев губернатор ләңкәр хәя нәтты ими, «Югра лыднуптәты» кәща ләңкәр не **Л.А. Алфёрова** әктәшум мира губернатор ләңкәр хә **Г.Ф. Бухтин** па оса тәхи президент **А.В. Новьюхов** хәйнән эвәдт вўща яснәт лупәс па увәс мир культура па йис верәт шавиман тәты хәннехуятәта ишак

ёх кәсупсы мәнәс

непекәт катлуптәс.

75 - мит вўдең кәсупсыя 15-кем хәннехә хәншаньшсәт, щи тумпийн вет ими па итәх айлат ёх кәсты дэщәтыйлдсәт. Вўдең ёха мосәс вўды пәсты кўрумн хәхәлдты, вўдыин кирум әхләтн навралтыйлман, вўдәт юпийн тәхты әхтыин омәсман, әхәдн лодьман па вўдәт юпийн духн мәнман кәсты.

Вўдең кәсупсы сухнум юпийн вўдәт пәсты кўрумн хәхәлдман щирн оләңмит тәхия **Николай Тасьманов** питәс, кимит тәхия **Иван Попов** вўс, хәдмит тәхия **Петр Попов** холумтәс. Әхләтн навралтыйлман кәсупсийн **Михаил Молданов** вўды әхәд мет сора хәхләс, кимит тәхия **Петр Попов** холумтәс, хәдмит – **Сергей Канев** вўс. Вўдең әхәдн лодьман мет сора **Иван Попов** юхтәс, кимит – **Сергей Канев**, хәдмит тәхия **Михаил Молданов** питәс. Вўдәт юпийн тәхты әхтыин омәсман оләң тәхия **Михаил Молданов** холумтәс, **Иван Попов** кимит юхтәс, хәдмит тәхия – **Петр Попов** вўс. Вўдәт юпийн духн мәнман кәсупсийн мет сора финиша **Александр Тасьманов** юхтәс, кимит тәхия **Иван Попов** питәс, хәдмит тәхия **Юрий Тарлин** холумтәс.

Имет кўтн вўдыин кирум әхләтн мет сора Светлана Канева юхтуптылдәс, кимит тәхия **Лариса Попова** питәс, хәдмит тәхия **Любовь Смирнова** вўс. Айлат ёх әвәлт мет оләң **Татьяна Канева** юхтәс, кимит тәхия **Денис Попов** холумтәс, **Анастасия Попова** хәдмит тәхия питәс.

Щи тумпийн емәңхәлт пурайн араң-якәң хәр дэщәтсы. Тәта вәншәк па айшәк артистәт арсыр арәт арисәт па әмәщякәт

мира вәндтасәт.

Щи кўтн вәна пелка ювум ёх, айлат хуятәт па нявремәт пәты увәс мир кәсупсәт дэщәтсийт. Кашәң хәннехә әхәлшәпи навәртты, лук әвәлт нәд есәлдты, тынщәң сува әвәлдты, юх шәп талты па па арсыр щирн кәсты веритәс. Щи юпийн мет апрәң, сора кеши навәртты па хәхәлдты хуятәт ищи мойлупсәтн катлуптасыйт. Тынщәң сува әвәлдты кәсупсийн оләң тәхия **Денис Ерныхов** па **Евгений Игошев** питсәңән, кимит тәхия – **Сергей Тарлин** па **Валерий Катаев** вўсңән, хәдмит тәхия – **Антон Молданов** па **Иван Негодяев** холумтсәңән. Әхәл шәпи навәртты кәсупсийн оләң тәхия **Сергей Тарлин** па **Владимир Чемляков** вўсңән, кимит тәхия **Антон Молданов** па **Артём Лонгортов** питсәңән, хәдмит тәхия **Кирилл Лозямов** па **Николай Воронцов** холумтсәңән.

Иис пурмәсәт әкәтты па шавиты парк-музей хотнәңән арсыр вандтупсәт рәпитсәт. Вәна пелка ювум хәнты имиеет мойң мира вәндтәсәт, муй щирн увәс мир пурмәсәт, юнтутәт

әнтты па верты мосл.

Ма щиремн, вўдең ёх емәңхәт дьяма мәнәс. Вантә, тәп тәм пурайн вўды лавәлдты хәннехуятәт ияха вәйтәнтыйлдты веритләт, кўтәдн путәртләт па уша верләт, хутыса рәтләд вәдләт па муй щирн

мўв йилпи таш кәншты ёх пида арсыр верәт тўңматләт. Щи тумпийн тәта вўдең ёх сыр-сыр летутәт: нюхи, хўд, воньщумут, вәнт вой сухәттыныты веритсәт.

Ирина САМСОНОВА

«Хятл Най» ариты тәхи 25 ола йис

Ас хятты тылдың 11-митн Мужи вошн «Хятл Най» немпи ариты тәхия 25 ола йиты пәты «Современное состояние искусства народа ханты» немпи научной мирхот вәс.

Тәм мирхот пүншум пурайн культура па айдат өх верәт тәты тәхи кәща Александр Худалей ям вүща ясаң лупәс.

Ши юпийн «Хятл Най» тәхи кәща не Любовь Витязева путәр дүнтәс, хутыса тәм тәхи тывәс, муйсәр арәт, якәтши оләт мәр вандтәсәт. Ёнмум эвета-пухәта шеңк әмәш вантты вәс, муй ширн лыв айтедн етнхотәтн арисәт па яксәт.

«Ай Ас өх» ариты-якты тәхи кәща не Инна Лонгортова Шурышкарской район ариты-якты тәхет оланән ай тәс.

Мойң өх күтн Ямало-Ненецкой автономной округ шуши мирәт департаментән социальной верәт тәты не Галина Вальгамова тәм тәхи кәща не Инна Сотруева эвәлт ям вүща ясаң дүнтәс па ай тәс, Увәс мирәт культура тәты пәты муйсәр поступсәт округән рәпитләт, шадта муй арат грант вух ши верәта вүты рәхл.

Ям вүща ясаң лупсәт Шурышкарской районән шуши мирәт верәт тәты

хә Степан Куртямов, Мужи кәртәң искусствайт әшкола кәща не Ирина Караянова па район культура верәт тәты тәхи кәща ләңкәр не Наталья Балина.

Тәм тәхийн ариты-якты нявремәт әңкет-әшет Любовь Витязева иши ар хошум ясаң лупсәт.

Тәм вән мирхота хәнты «Хятл Най» тәхия яңхум эви Анастасия Тасьманова юхтылдәс, лүв иши вән пәмәшпа ясаң Любовь Гавриловна Витязева лупсәт, лүвед арсыр верәта вәндтум пәта. Ин лүв Югорской государственной университетн вәндтәйл па ипуляң Асугорской «Хятл» театр

хуша рәпитәд.

ЮГУ тәхийн вәндтәйлдты эви Лариса Миляхова иши ям ясаң лупсәт, хуты Любовь Гавриловна лүвед яма, тәса ариты вәндтәс. Ши юпийн мойң өха Лариса ариум ар пида видеоролик вандтәсы.

Тәм вән емәңхәтл пурайн «Хятл Най» эвет-пухәт хурамәна арисәт.

Юволанән мойлупсәтн мойләсәйт па лыв мойң өх пида епләң нянь пида шай яньсәт.

«Хятл Най» ариты тәхия сема питум хәтл пәты ар хошум ясаң китлум. Елды ариман мирева

амәт тәты. Ләңхалум лупты, ләдн тәм йисн вәна пелка ювум өх эвәлт йис путрәт, моньшәт па арәт ат әкәтсәт.

Ма иши хәнты тәм тәхийн ариум эвет, пухәт эвәлт атәлт Любовь Витязева вән пәмәшпа ястадум, лүв мұңев хәнты мирев культура сәмәна тәйтты вәндтәс. Елды ишиты нявремәт тәса ариты ат вәндтәд!

Лариса МИЛЯХОВА
Ханты ясаңа
тулмаштәс
Людмила ШУЛЬГИНА

ВЭЯТН ШИ ОЛАН

1988-мит одн Ямал мұвн иса районәтн шуши нявремәт эвәлт ариты тәхет верты оланән немасыя поступсы хәншысы, ләдн нявремәт шуши мирәт ариты вера вәндтәты. Ши пурайн Мужи вошн ариты, нарасты вәндтәты әшколайн рәпитты хә Анатолий Доля «Хятл Най» тәхи пүншты пурайн ар әр пунәс. Мет сырыя 1989-мит одн В.И. Ленин сема питум хәтлән вән кер тылдың 22-митн Мужи кәртәң мир едпийн арисәт. Ши юпийн «Хятл Най» эвет-пухәт арсыр кәртәта, вошәта яңхты питсәт. Хәнты Москва хон вошевн «Утренняя звезда» кәсупсийн арисәт.

Ясаң вәндтәләт па пурмәс верләт

Нягань вошн вертут верты хотн ай эвет пида вәйтантайдсум. Дыв шив ханты ясаң вәндтәты паты Зоя Проскурякова хуши яңхләт, Евгения Ананьева па Екатерина Нагорная дывел пурмәс верты вәндтәләт.

Ксения Бондаренко нивд тәла йис, кимит од ашколая яңхәл; Дарья Дьячкова яртъяң од, дүв хәлмит классән вәндтәйд. Наталья Васильева ешайн 14 ода йил, дүв олңәлн хәрәң мүв хәнтәт ширн тәмиты лупәс: «*Ма ханты, немем Наташа, опраш немем Васильева. Виктория Римовна аңкем па Алексей Николаевич ащем пита Нягань вошн уттум. Ма Кәщта ай пох тәйтөм. Интәм хутмит ашулайн тапәтмит классән унты-том, яма унтытом*».

Наташа Васильева:

– Аңкем күш хәтань, мәнәм ханты эвия дүңәтдем. Вантә, ащем ханты, дүв Лоншаковәт рәт эвәлт вәл. Шит пәты мүң мирлүв пурмәсәт верты сәмеңн талдыюм. Няд од тыв яңхлүм, тәм пүляң намәт әнтлүм па түрдопәс верлүм. Сәк эвәлт аня лыптәт, сәк келәт па па утәт верты хошлүм. Юхәң шүңкән шит кәрәтты иши вәндсум. Немасыя юхи щимәш ут ләтсум, сухум па сәк тәйлүм, шит пәты юлн иши пурмәс верлүм. Тәта вертут верты Евге-

ния Ананьева па Екатерина Нагорная неңнәнән вәндтәлыюм. Шит вера, щәлта ашколайн летут кавәртты шир уша павәтты мәнәма шеңк әмәш. Шит пәты вәна йитемн хот пурмәсәт хурамаңа верты рәпатнека вәндтәйдты ләңхалүм.

Зоя Ивановна Проскурякова мәнәм сәмәң хәннехәя вәдты па рәт яснеман пүтәртты вәндтәлдә. Щәлта ханты ширн стихотворенияйт дүңәтты, моньщәт моньщәты вәндтәл. Дүв пиләда емаңхәтләтн рәт мир арәт арилүв, якәт яклүв па поры верәнтлүв. Итәх пурайнешаедемтәйлдүм ар мир ешалттын ариты-якты. Хантыя вәдты па рәт ясаңән пүтәртты щитиса ән едемтлүм. Күш итәх пурайн ма пиләма вәндтәйдты нявремәт няхләт, ма шивелт пелды иса вүр ән тәйлүм.

Рәт яснем вәндтәты мәнәма кен, английской ясаң уша павәтты лавәртшәк вәл. Ипүш вошәң емаңхәтәлн хәтанят арисәт, щәта яныштут ясаң хәлсум. Шити эвәлт, дыв мүң хура-

Даша Дьячкова

Ксения Бондаренко

спев ясаң тәйләт. Аңкем хәтань, дүв ай пурайн аңкилы-ащилы хәщәс, шит пәты рәт ясаңәлн пүтәртты ән хошл. Ма шити ясаң вәты ән ләңхалүм. Вантә, хәтанят шеңк пәста пүтәртләт, иса уш әнтәм, муй лулләт.

Ксения Бондаренко:

– Ма и пелкемн ханты, и пелкемн – рүш. Аңкаңкем Нина Ефремовна Бондаренко ханты, дүв арсыр пурмәс верты хошл: әрнасәт, түтшәң хирәт, пүняң нирәт әнтәл. Мәнәм акаң әнтты вәндтәс. Ипүш дүв вансах эвәлт ханты хурамәт пида мәнәма нәй сәх әнтәс. Нәдам аңкаңкием пида арсыр емаңхәтләта яңхлүмн, щәта рәт мир дәмәтсухн арилүмн па яклүмн.

Вертут верты хога кәт пүш лапәт мәр яңхлүм, тәта сәк кәрәтты па

рәт ясаңән пүтәртты вәндтәйлдүм. Тәта турлопсәт па арсыр сәкәң юнтутәт верты Е. Ананьева па Е. Нагорная эвәлт вәндсум. Тыв яңхты тумпи па тәхийн күлашты па якты вәндтәйлдүм. Хән вәна йилүм, тохтүра йиты ләңхалүм. Ма щиремн, шит ям рәпата.

Дарья Дьячкова:

– Вельши пурмәс верты тыв яңхты питсум. Аңкаңкемн еша сәк кәрәтты вәндтәсыюм, тәта мет яма шит вертыя вәндтәйлдүм. Интум сәкәң емаң войт па ләйт верты вәндсум. Тәм пүляң ай телепон шавиты хир верлүм, әхәт йилуп олн щитем аңкема мойдәдем. Муйсәр пурмәсәт елды верты питлүм, худна ән вәлем. Мүнев вәндтәты неңәт лулләт па ванлгәләт, муй верты.

Реональда СУРЕЙСКАЯ

Наташа Васильева

Пурмәсәт шавиты хот йилпатсы

Кондинской вошн районной краеведческой музея дӑңтыйдсум па ши хот кәщә не пида путӑртсум, щит Надежда Ивановна Богданова. Лӑв 1982-мит одн Подрезово немуп кӑрт (Тӑпал вошн район) эвӑлт Конда мӑва каслӑс па ар ол кӑртӑн музейн рӑпитл.

ОКРУГ ВУХ УНТАСН ЙИЛПАТСЫ

1987-мит ол вӑнты Кондинское вошн райком партия хуши боевой патрудовой слава немуп хот йит вӑс, ӗхӑт щит юкана музей пӑншы па ма имухты щив рӑпитты мӑнсум. Ши пурайн хотӗвн хӑтсоткем пурмӑс вӑс, интум кӑтхушъянкем шура арат нух шавиман вӑл. Хотӗв 25-кем ол юхды омӑсы па катра яйс, щит пӑты щит йилпатты мосӑс. 2011-мит одн округ кәщә не Н. Комарова Кондинской район мирӑт пида вӑйтӑнтылӑс, ши пурайн лӑв эвӑлтӑда хотӗв лӑщӑтты вух вохсум. Ши юпийн округ эвӑлт ши вера вет миллион шойт ара тыйн мӑсыюв. Щӑлта районӗв кәщә М. Шишкин кӑт миллион мӑс па тӑняд ай тӑхет потты тылӑщн йилпатты верев олӑтсӑв. Щит вермев мӑр катра пӑдьяница каслуптыйлсӑв па щӑта рӑпитсӑв. Тӑм пӑш вӑн кер тылӑщн хотӗва юхи кердӑсӑв па вӑщ тылӑщн йилпа музей пӑншты пӑты емӑнхӑтл верӑнтсӑв. Кӑртӑн мир тумпи районной кәщӑйт па арсыр мойӑ ӗх едсаты юхтыйлсӑт. Щит лӑщӑтты пӑты кӑрт хува арсыр рӑпата хотӑтн вух вохсум, ар хуят нӗтсӑт па щит унтасн музейе арсыр пурмӑс лӑтсӑв па емӑнхӑтӑдн леты-яньшты хӑр верӑнтсӑв.

МУЗЕЙ ЙИЛУП ШӢҢКӑТН МӑСЫ

Кӑт ол юхды и депутат мӑңева сот шура шойт вух мийдяс па щитӑтн пурмӑсӑт шавиты хушапӑт лӑтсӑв. Тӑм пӑш районной кәщӑйт ищи вухн нӗтсӑт па Екатеринбургӑн ищи пурмӑсӑт пунты пӑты кеван лысӑн ашкапӑт вӑсӑв. Тӑм йисн музей хуши вӑлды пурмӑсӑт хура вӑты партсыйт па интум хурӑт компьютерн, Интернетн тӑйты мосл. Ши рӑпата верты пӑты Ӓмвошн мосты шӢҢкӑтн мӑсыюв па айкемн пурмӑслӑв хура вӑлдӑв.

МЕЖДУРЕЧЕНСКОЙ ВОША ТӑТЫ ВӑТЬШЫЙДЫ

Кондинской музей хуш йис вӑш эвӑлт районной хота вӑс, 2007-мит одн кӑртӑн тӑхи немн пунсы. Сыры районной кәщӑя рӑпитум хӑ В. Редикульцев музейе Междуреченской воша тӑты лӑнхас, лӑдн щӑта районной музея ат вӑс. Кондинской кәщә не Ирина Кутмарова ипӑш нумӑс павтӑс музей, кӑлуп па «Авангард» немуп каш верты хот

ияха кӑрӑтты па «Созвездие Конды» немуп культурной тӑхи пӑншты. Ши олӑнӑн лӑв поступсы еслӑс па ма рӑпатаем эвӑлт йира павӑтсыюм. Лӑдн музейе районной воша адтӑсы па кӑлупӑт пида вӑтща ал кӑрӑтсы УрФо кәщӑя, районной па областной депутатӑта, Конда мӑв кәщӑя А. Поздеева, Эрмитаж ух хӑя, прокуратура па Ӓмвош округ губернатора непекаӑт хӑншсум. Лӑв мӑңева нӗтсӑт па музейе Междуреченской воша ӑн каслуптӑсы, щӑлта тӑм пӑш вӑн кер тылӑщн йилпа районной музея лӑнтӑсты питӑс.

ВУХ НӑШАЙН ВӑЛДӑТ

Районной культура хот эвӑлт вухн мӑдыюв, ушӑна рӑпитты пӑты ши вух иса ӑн тӑрумл. Па кӑртӑта, вошӑта янхты вухн ӑн мийлядыюв. Тӑм тылӑщн хотӗв, Интернет, нуви тӑт па карткел хува путӑртты пӑты сухуптыйлдытты вух иса ӑн тӑйдӑв. Кәщӑйт луплӑт, муй пӑты Ӓмвоша кӑт рӑпатнек китыйлсӑтн? Ма юхды лупсум, щӑта экспозицият верты олӑнӑн вӑндтупсы вӑс. Мӑң ши вер тӑса вӑты лӑнхӑлӑв, щит пӑты щив янхсӑв. Щӑлталуплӑт, мӑтты Интернет пӑты шеӑк ар вух сухуптӑлӑв. Муй щирн тӑм йисн ши ут такды вӑлды? Вантӑ, вух лӑнӑтты ненев щит унтасн рӑпитл, мӑң па вошӑтн вӑлды музейт па кәщӑйт пида щит рӑвн рӑпитлӑв па ар тӑхета рӑпатаев олӑнӑн непекаӑт, хурӑт китлӑв.

Хӑн йилпа районной музея йисӑв, пурмӑсӑт пида рӑпитты хуятн мӑсыюв па кеншӑк рӑпитты питӑс. Интум пурмӑсӑт хура вӑты мосл па рӑпата шеӑк ар, щӑлта «Музеи Югры» тӑхия нӑдам хотӗв рӑпата олӑнӑн хӑншты па мӑң хурлӑв щӑта ванлтӑты мосл. Хӑн И. Кутмарова кӑртӑн кәщӑя вӑс, шимлӑк тылӑщ вух сухуптӑты пӑты научной рӑпатнеклӑв методиста па экскурсовода версыйт. Ма щиремн, щит ювра вер. Вантӑ, музейт научной рӑпата верты партлӑйт, щит пӑты мӑңева щимӑщ рӑпатнекаӑт мослӑт.

ВАНДТУПСӑТ ВЕРДӑТ ПА КӑСУПСЫЙН НУХ ПИТЛӑТ

Хотӗв йилпӑтум пурайн Междуреченской па Болчары кӑртӑнӑн «Два мастера» палитра и звуки» немуп ванлтупсы версӑв. Щитӑн Александр Красов па Дмитрий Змановский хӑйӑна постӑсӑв.

А.В. Красов Кондинской вошн хӑлумьяӑ ол музыкальной ашкола кәщӑя рӑпитӑс. Д.В. Змановский – хурӑт хӑншты хӑ, хӑн 85 ода йис, лӑв хурлӑд эвӑлт «Рисунки на полях» немуп киника есӑдсӑв. Тюменя янхмем пурайн щӑта музейтн рӑпитты ӗх лупсӑт, ши непека «Лучшая книга года» кӑсупсыя китты мосӑс.

2007-мит одн «Музей года. Евразия-2007» немуп кӑсупсыя Екатеринбург воша янхсум, щӑта мӑң хотӗв «Героический музей» немн пунсы. 2001-мит одн Москвайн Интернет музей немуп фестивалӑн вӑсум, щӑта ищи кӑсупсыйн нух питсӑв. 150-кем музейт эвӑлт вӑлум мира Сергей Иосифович Карцевский олӑнӑн ванлтупсы ванлтӑсум па ай павӑтсум. Ши хӑ 1884-мит одн Тӑпӑл вошн сема питӑс, лӑв вудаӑ учӑной-лингвиста вӑс. 1920-мит олӑтн С. Карцевский Россия эвӑлт па хон пелка каслӑс па тӑта вӑлды мирн юремӑсы.

1920-мит олӑтн Кондайн нявремӑт вӑндтӑты не Екатерина Головкина вӑс. Хӑн ши ими сурма питӑс, непекад ким вушкӑсыйт. Щитӑт ӗхӑт Лидия Алексеевна Сенгепова (Корчемкина) вӑйтӑс, ар ол юдн тӑйсӑлдӑ па 2000-мит одн щитӑт музейе мӑслӑ. Щӑдсаты С.И. Карцевский олӑнӑн уша павӑтсум. Лӑв 1904-мит одн Кондая рӑпитты юхтылӑс па ӗхӑт мӑң мӑвев олӑнӑн «Ямкарка» немуп киника хӑншӑс, щит есӑлды лӑвела Максим Горький нӗтӑс. Хӑн ши олӑнӑн уша версум, лӑв вӑлупсыйл олӑнӑн непекаӑт па хуратяха ӑкӑтсум. Щӑлта ванлтупсӑт верты па лӑв олӑнӑн путӑртты питсум, лӑдн ши учӑной ики олӑнӑн мир уша ат версӑт. Тӑм ванӑн «Ямкарка» киникайл йилпа есӑдсӑв па интум ши непека музейе вӑл.

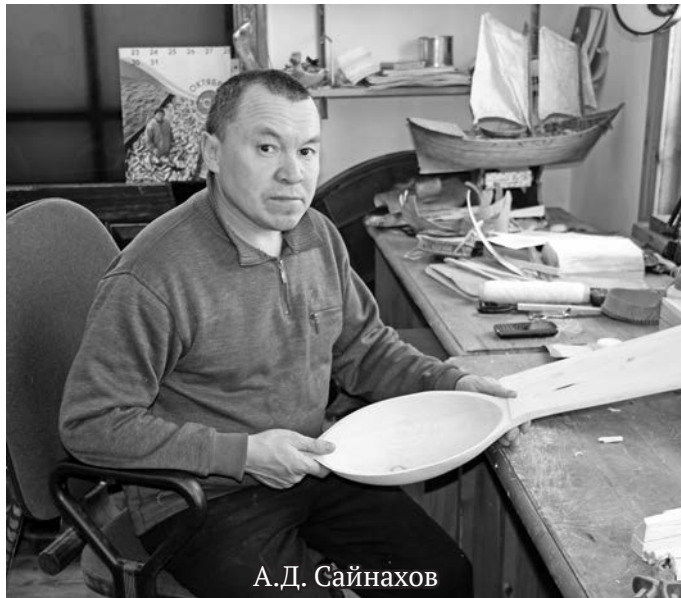
Реональда ОЛЬЗИНА

Верантты хэ вэдупсы

Тата мосванан Сэрханд вош шуши мират культура хот йитн вәсум па вухаль ёхлүв верантты айлат хэ Александр Дмитриевич Сайнахов пида вэйтантайдсум па путремәсум.

– Александр, еша нән ай пура олдән олдән мятты айкел вера?

– Ма хұл ведпәсләты хоттед ёх хотн Щекурья көртән Сүмәтвош районән сема питсум па енүмсум. Сыры олатн щәта нядмит классән ашкола па вәс, тәп ма вәндтәты мәнмем одн щит ләп тәхәрсы. Щит пәта Сарәнпауль вош ашкола аңкемән-ашемән тәсыюм. Мүң семьяев хуши хәт няврем вәс: кәт упи па няд яй. Дыв күтелн ма мет ай пуха вәсум. Вән яйдам па упеңадам сырыя ашколайн вәндтәйдсәт па щит пәта рүщ ясаңән шеңк яма хошсәт путәртты. Ма ищиты айн-айн дыв эвәдтәда щит ясаңа вәндсум. Щирн, хән ашкола яхәтсум вухаль ясаңән па рүщ щирн ищиты яма путәртсум. Сарәнпауль вошн яртяңмит класс ашколайн етшуптәсум па щит юпийн кәт од мәр вой ведпәслуман совхос хуши рәпитсум. Щи пурайн мүн ям арат ләңки па нюхәс вой мушәтәйдсүв.

А.Д. Сайнахов

– Елды па вәндтәйдты мәнсән муй ищи тәхен хуши рәпитсән?

– Аңтә. Елды 1992-мит одн служитты вохсыюм. Ёхәт 1994-мит одн армия эвәлтюхиюхәтсум. Щәлта нәмәсты питсум, мата тәхия елды вәндтәйдты мәнты. Щиты Сэрханд вош 17-мит профтехучилищя юхәтсум. Тата экзаменәт мәсум па столяр-станочник щирн юх пида рәпитты кәт од мәр вәндтәйдсум.

– Муй пәта нән тәмәщ вәндтәты вера вүйантсән?

– Мәнема, вантә, айтелн иса эмәщ вәс юх эвәлт мудты пурмәсыет нюхәртты па тәса верты. Щи юх пида рәпитты кашәң вухаль муй хәнты, па щиремән, сәмәң. Щит

иса мүн шуши мирлүв вэдупсы хурас па щит такды муйдеңки хошсүв тәса верты. Мосәң, щит пәта сәмемән тәм тәхия вәндтәты талсыюм.

– Александр, профтехучилище юпийн па хута рәпитты питсән?

– Па тәм историко-культурной центр «Йис Сэрханд» тәхия, юхәтсум. Сыры олатн мүн иса тыв практика щирн рәпитты училище кәща ёхлүвн тәтләсыюв. Мәнема тата эмәщ вәс мудты пурмәсәт юх эвәлт машинан верты. Щит пәта, хән вәндтәты верем сухнәс, ма немасыя тыв рәпитты мәнсум па ин тәмхәтл вәнта тата рәпитлум. Мет олаң пурайн вәлты хот ән тәйсум па щит пәта олаңән упеңадам хуши вәсум. Ёхәт тата ям хүв рәпитсум па общежитие щирн хот йитн мәсыюм. Тәп тата мосванан субсидия вухәт унтасн ипотека вүсум па вәлты хот мушәтсум. Ма щиремән, тата аршәк ёшәң-күрәң хәнты муй вухаль рәпитты веритәс. Тәп хот ән тәйтәд пәта дыв па тәхета мәнләт.

– Муйсар пурмәсәт нән олаң щосн верты питсән?

– Олаң пурмәсәт ма

юх эвәлт нюхәртты питсум, щәлта па тунты эвәлт. Сырыя ай ёхләт муй ай хоп хурасәт иса версум. Ёмвоша па округ арсыр вошәта муй көртәта мастер-классәта яңхсум, щәта вантсум па түйщираңа арталәсум, муйсар пурмәсәт па хути мүнхәннехуятлүв верләт. Айн-айн хә хуят әнтуп келәт, сотпәң кешет верты вүйантсум. Щәлта нымләт па ведпәс юх сәрәт ләщәтсум. Щи нымләт муй духәт, ай ёхләт па ай хопәт, вантә, иса ай пура вүшәт эвәлт верты, юлаң вәдман па вән хәннехәйт рәпата пәда вантман, вәндсум.

– Александр, мата тәхийн нән мет олаң пурмәсәң ванлтупсы ләщәтсән?

– Мет олаң ванлтупсы ма тата, Сэрханд вошн версум. Щи вүш эвәлт ма верум пурмәслам хуятәтн сәмәңа тәйтты питсыит. Щәлта аршәк пурмәс тәса па вешкәта верты нумәсн юхәтсыюм, Россия па округев сыр-сыр вошәт па көртәтн вәсум па адисупсәт версум. Ин тәм юхи хәщум олатн немудты тәхия мәнты щир ән тәйлүв, вантә, вухән щит вер пәта иса ән мәдыюв. Тәм шуши мират культура хотән араттелн 13 одмәр рәпитлум па щит хува күтн 30 ма пурмәсәң ванлтупсы версум.

Округев ремәслайт Центр Ёмвош эвәлт па мүн Сэрханд вош шуши мир тәхи кәшәйт нәмәссәт па Югра мүйев кәшәита непекәт хәншсәт, ләдн ма Россия мүй Народной мастер немн ат юкәнтсыюм. Еша вәд 2008-мит одн щимәщ вулаң немн Ёмвош округев Правительство эвәлт щит постәсыюм. Елды вәлты-холты щиремн ищиты арсыр шуши мирлүв пурмәсәт ләщәттты нумәс тәйлум.

Владимир НОСКИН

Александр верум пурмәсәт

Эмэщ рэпата тайд

Сэрханд вошн шуши мир тэхи хотн айдат верэнтты не Ирина Анатольевна Кошелева вэд па художник-конструктор щира рэпитл. Щата вэдмемн, дүв пилэда вэйтантайдсум па рэпатайд оланн путремасман.

– Ирина Анатольевна, еша нэц рэпатаен оланн путарта?

– Сыры олэти ма Московской государственной университет етшуптасум, социальной рэпатнека вэндтэйдсум. Щи вер едпийн Сэранпаульвошн вэсум, ма щата сема питсум. Эхат айтедн аңкеман-ащеман тыв тэсьюм, Сэрханд вошн енүмсум па ашколайн вэндтэйдсум.

– Мата од вүш эвэлт нэц рэпаты питсэ?

– Ма 2005-мит одн тэм Сэрхандвош шуши мират культура хота рэпитты юхатсум. Оланн щосан методист неңем пида немасыя вэйтантайдсум па иньщассум дүвел, муй тата верты мосл па муй хурасуп рэпата лэщатты веритлүм. Тыв юхатгем едпийн ма немудты тунцираңа ханты мир пурмасат муй лэматсухат эвэлт энтты па верты иса ан хошсум. Аңкем щирн ма вухаль неңа дунтаслүм. Тэп дүв иса рэт яснэди ан путартас па ан энтасэ. Ма па тата энтасты па сыр-сыр хурамэң пурмасат верты питсум. И пелак эвэлт –

щит мүн рэпатаев, кимит пелак эвэлт шуши мирлүв лэматсухат арсыр вошан мирата муй па хон мүват эвэлт юхтэйдты хуятата иса вандталүв муй ед тынылүв.

– Ирина Анатольевна, нэц, адпа, нэмлэн, муйсар пурмас мет оланн тэм шуши мир хот йитн версэн?

– Ан хэн. Мет оланн ма сак эвэлт ханты па вухаль ханшет каратты питсум. Щалта пал ронт муй турлопсат верты вэянтсум. Щитат пида рэпитман, арсыр манема мосты ханши хурасат иса нумса вүсүм. Ин щи унтасн муйсар пурмас верты па лэматсух энтты ат катлэслүм, иса дүведа мосты ханшийн ямсыева лэщатлүм па ал эмэщ ванты.

– Ин па нэц муйсар рэпатайт верлэн?

– Ин ма арсыр едпан нэй эвэлт ханшет эвэлтлүм, щалта щитат ияха каратлүм па ай юди ияха энтдалам. Тунты пида еша па рэпитсум. Тэп щит эвэлт манема мулды вер па та даварт вулкематы. Нэмастеман, хути айн-айн ищипа тунцираңа вэндтэйдлүм

тунты пурмасет лэщатты. И пүш ки ан тывас па кимит пүши щимурт тывад. Ай пурайт вүш эвэлт тэмэщ не еш верата ки катлэсыйлсум, ин лэлн шеңк тэса кашан вер версум. Самемн тыв талдыюм, каш ищиты тайлүм. Щитат унтасн елды верэнтты питлүм.

– Тамхатл нэц вошан неңат па нявремат пида вэйтантайдты вүтэщидсэн, муй оланн дыв пилэда путартты нумас тайсэн?

– Тата мүн арсыр тучанат энтсүв па вандтупсы щи оланн лэщатсүв. Тамхатлматы в юхтэйдты ханнехуятлүв пида тучан энтты оланн путартты нумас тайсум. Вантэ, кашан эви иса сема питтал вүш эвэлт аңкелан айтедн щимэщ

ай тучан хиран энтса. Муй па та щит мосас па муй дыпийн тайс, щит па та мастер-класс та та верты вэянтсум. Арсыр вошан мирата тэм йисн эмша йис, хути ханты па вухаль неңат ай пурайт эвэлт щи тучанат такды ан павэсат. Тучан дыпийн дыв сыр-сыр йинтпат, луйтат, энтасты донат па щашкан сухат иса тайсат. Икияманты пураяй итедн дыв немасыя мет оланн тучанел ямсыева вантсэл па хүв эша вуншматы щирела лэщатсат. Щиты мүн тэм Сэрханд шуши мират хотн вэлдүв па увас мирлүв культура елды төлүв!

Владимир ЕНОВ

Хуратн: И.А. Кошелева; тучанат вандтупсы.

Имаем 75 ода йил

Вән кер тыдäщ 1-митн ма имаем Евдокия Константиновна Шульгина 75 ода йил.

Лүв Вудан Отечественной даль пурайн енмäs, äңкеда нявремät енматты нётäs. Äшколайн вэндтыйдмалн ипулян вән ёха хүд велпäслäты нёттымосäс. Вэндтыйдты етшуптумäдюпийнимухты рэпитты питäs. Сыры ям арат од мәр плашкоут хуща хүд вүты неңа рэпитäs. Щäлта пенсия вэнтты хätд мәр нявремät тäйты хотн рэпитäs, ай

төпиет вантман тäйс.

Евдокия Константиновна Игорь пух енмätтäs, лүв вой-хүд велпäслуман Ильякуртän вэд.

Сорни имае, сема пигум хätдэн пида! Яма, гумтака вэда, кäшимэш ад ванта, хүв йис, нөпät түң өш хүват шөша!

Людмила
ШУЛЬГИНА

Тәмхурн вухаль-хäнты айлат пух Степан Григорьевич Монин. Äщел - вухаль хө Григорий Григорьевич Монин, äңкел - хäнты не Полина Степановна Лонгортова. Степан лыпät хойты тыдäщ 24-митн 1991-мит одн Лев кертän сема питäs, Игрим вошн äшкола етшуптäs. Төняд Äщтепан Ёмвош технологическо-педагогической колледж етшуптумад юпийн ай нявремät физкультурная вэндтаты хөя йис. Щи юпийн имухты армияя служитты вүсы. Ин лүв вэндат стрелок, Ставропольской край Будёновск вошн мотострелко-

вой войскайн служитäд. Äщтепан еша путäртäs, муй ширн пушкан эвält есäдты вэндат хөя йис. Ипүш тыв юхтум пухät күтн кäсупсы вөс, вухаль-хäнты пухие имухты төса есдäs, ширн вэндат немн мäsы. Лүв пилэда Югра мүвев эвält 93 пух служитäд.

Äщтепан яснät ширн, лүведа шеңк мästад служитты.

Ешäк Äщтепан, дäңхалум мäнуем äмäңхätд пätы ям яснät лупты, щäта ям лэхсät вөйтты, вешка-та мүвев дäвдä!

Людмила СПИРЯКОВА

Вөйтантупсы верäнтты хө пида

Ропхäң күрк тыдäщн Ёмвош Центр ремеслаит хот йитн Нягань вош эвält верäнтты хө Сергей Лукьянчиков пида вөйтантупсы вөс.

Тәм күтн лүв арсыр пурмäsäң адисупсы вандтäs. Мет одäңän хуятät төса хопьюх эвält воңхум ай хоп вантты веритсät. Щи ай хоп, Сергей Лукьянчиков путрät хүват, дын Семен Айпин пида ияха дэщätсäңän. «Ма уша верты дäңхасум, муй ширн хäнтэт тämäщ хопät вердät. Щит пätа хäнты вөнт кертän Нижневартовской районан вөсум па вэндтыйдсум дыв эвältтэда, муй ширн тämäщ хопät верты рäхл», - путартäs Сер-

гей вандтупсыя юхтум хуятäта.

Щäлта мүң шивалäсүв юх эвält төса евтум хäннехө хурасät: хүд велпäs ёх ай хоп лепän, сот од лувата ювум хäнты ими па па утät. Тәмхätд тäm адисупсыин мүң щи арсыр пурмäsätтумпийн па хөдум аяшäк верум ай хопиет вантсүв. Щи ай хопät, Сергей Лукьянчиков нумсät ширн, хäнты ёхлүв хөдум вөлупсы щир йитät мүңева адты веритдät, щит: нуви төрумн хäннехө вөдты

А. Вьюткин верумхур

щир, күтүп мир вөлупсы па хуят сурма питтäd юпийн идта мир вөдты хурасät.

Тämäщ ай хопäң адисупсы тäm ванан Ём-

вош ремеслаит хотän вөс. Елды вөдты ширн рүщ хө Сергей Лукьянчиков ищи-ты хäнты мир пурмäsät верты нумäs тäйд.

Владимир НОСКИН

Йилуп щирн ханшты вер олаңан

«Ханты ясаң» газета лүңатты тынаң хуятат! Ин там ванан йилуп щирн ханты ясаңан ханшты вер нух вантсы па ученый ёх дәнхалат итэх йилуп пуквайт алфавитн ханшты. Мўн, общественной связят Департамент хуша рәпитты ёх, нын эвәлтәна иньшәсты дәнхалұв, йилуп ханшты па лүңатты вер нынана мәстәд муй әнтә. Муй щирн интам ханшлұв, муй щирн йилпа ханшты мосл, ин там таблицайн вантаты па верум анкетайн нын кашашты утәна пос вераты. Там ясәт мўн филологической наукайт доктор В.Н. Соловар ханшум киника эвәлт вўсұв, щит «Краткий орфографический словарь хантыйского языка (казымский диалект)», 2013-мит одн есәдсы.

Нын немлән па опрацнемлән ад ханшалн. Мўцева вантты мосл, йилуп ханшты па лүңатты вер ханты мир пәты мәстәд муй әнтә. Юхды китум ясәт похда әкәтлұйт па ши эвәлт уша йил ханшты вер олаңан.

1. Нынана ушәң муй әнтә йилпа ханты ясаңан ханшты па лүңатты вер?

1. Ушәң, ши олаңан ма вәйтдем.
2. Хутты там олаңан хәлдясум.
3. Әнтә, ши олаңан немәлт ән вәйтлум.
4. Там олаңан немәлт лупты ән веритлум.

2. Нын нәмәстәнән, тамәщ йилуп алфавитн ханты ясаңан ханшты мосл муй әнтә?

1. Мўцева мосл.
2. Ән мосл.
3. Ши олаңан путәртты щир ән тәйлум.

3. Нын нәмәстәнән, йилуп ханшты па лүңатты вер ки вўды, муй щирн ханты ясәев елды вәдты питл?

1. Яма.
2. Интам щирн.
3. Атма.
4. Ши олаңан путәртты щир ән тәйлум.

Там непек www.khanty-yasang.ru сайт хуши лүңатты па вўты рәхл. Юхды ясәт нын интернет хұват китты веритләты: luima@ugracom.ru, щәлта там факс хұват: 8(3467)33-17-52, телефон хұват путәртты: 8(3467)33-24-02. Щиты лупты щир ән тәйләты ки, пәщта хұват пищмайн китәты: 628011, г. Ханты-Мансийск, ул. Комсомольская, д. 31, каб. 500.

Интам ханшты ясәт	Йилуп алфавит щирн
ара шохрумтыйдты	ара шохрәмтыйәдты
әлдийдты	әлдийәдты
ләмәтләты	ләмәтлөты
пәңнәмәты	пәңнәмәты
тәпәң	төпөң
хәнәтыйдты	хәнәтыйәдты
хәдийдты	хәдийәдты
хевиты	хэвиты
юхтуптыйдты	йухтөптыйәдты
кемн	кэмн
мень	мән
вет	вэт
мевд пос	мэвәд пос
лявтыйдты	ләвтыйәдты
доньщ	доньщ
әхтыйн	әхтыйән
ольмемәты	ольмемәты
питлуптыйдты	питлөптыйәдты
пәрдәтләты	пәрдәтлөты
яньщты	йәнщты

Ханты ясаң вәндәлұв

Тынаң пушхәт, вўща вәдәты!

Тови хәтләт юхәтсәт. Ешавәд тухлән вой пәкәт увәс мўева юхтумләт, тыхләт верты питләт, ай куйет енмәдты. Тамхәтл нынәна тухлән войт олаңан ясәт ханшты дәнхалұв.

Тухлән вой – птица,	хутәң тухәл –
тухлән вой пәкәт –	лебединые крылья,
стаи птиц,	васы мәрк –
тыхәл – гнездо,	утиное крыло,
васы тыхәл –	дыв – хвост,
утиное гнездо,	пўн, васы пўн –
нюд тый – клюв,	оперение, перо,
вўтәң нюд тый –	оперение утки,
широкий клюв,	карәң пушәх – яйцо,
мәрк, тухәл – крыло,	кар – скорлупа,

кейты тәхи –
ток (место, где токуют
птицы),
лук кейты тәхи –

глухариный ток.

**Ясәт ханшәс
Надежда ВАХ**

Ханты ясанг
(Хантыйское слово)
№6 (3402), 21.03.2014

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры

Издатель
Департамент общественных
связей Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры

Редакция

Главный редактор –
Решетникова Р.Г.
Телефон (3467)33-36-82

Заместитель главного
редактора – **Вах Н.И.**
Телефон (3467)33-24-02

Ответственный секретарь –
Новьюхова Н.В.
Телефон (3467)33-24-02

Адрес редакции и издателя:

628011, г. Ханты-Мансийск,
ул. Комсомольская, 31
тел./факс (3467)33-17-52
E-mail: luima@ugracom.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:

ОАО «Издательский дом
«Новости Югры» г. Ханты-
Мансийск, ул. Мира, 46.

Подписано в печать:

по графику 19.03.2014 г.
в 15.00.; фактически
19.03.2014 г. в 15.00.
Индексы **04393, 54393**
Тираж 2210 экз. Заказ 1384.
Цена свободная

Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере
связи, информационных

технологий и массовых
коммуникаций по
Тюменской области,
ХМАО-Югре и ЯНАО.
Свидетельство о
регистрации ПИ №ТУ 72-
00796 от 23 января 2013г.
Мнение авторов
публикаций не
обязательно отражает
точку зрения
редакции.